

SLOVENSKI NAROD.

Izkušja vsak dan zvečer, mimiši sedeže in pravnik, ter velja po počti trajanju na evro-egejske dožde na vse leta 25 K., na pol leta 15 K., na četrt leta 6 K. 50 h., na en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s počitnjem na den za vse 24 K., na pol leta 12 K., na četrt leta 6 K., na en mesec 2 K. Kdor hodi sam pon, plača na vse leta 25 K., na pol leta 15 K., na četrt leta 6 K. 50 h., na en mesec 1 K. 30 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znajo počitnina. Na načrte kreni izdelovne vrednosti ne se ozira. — Za oznanila se plačuje od potestopno peti vrste po 12 h., če se oznanila tiski enkrat, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se tiski trikrat ali večkrat. — Dopravljanje so izdelki frankovati. — Bekopisti se ne vržejo. — Uredništvo in upravljenje je v Knadevih ulicah št. 6, in stori uredništvo v I. nadstropju, upravljenje pa v približku. — Upravljenju naj se blagevolje počitljiti načrtnina, reklamacija, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Gautscheva volilna reforma — udarec za Jugoslovane.

Ko je 28 novembra t. l. podal ministrski predsednik baron Gautsch svojo znano izjavbo o volilni reformi in v njej o velikih obrisih očrtal temelje, na katerih namerava vlada zgraditi svoje reformno delo, je naš list, naslanjanje se na nejasna, često tudi dvoumna Gautscheva izjavjanja, takoj izrazil svojo bojanje, da bo ta volilna reforma, ki jo namerava vlada, prikrojena tako, da bo zgoj v korist gospodrujočemu nemškemu elementu, dočim bo značila zlasti za Jugoslovane še večjo krivico, kakor dosegaj veljavni volilni red.

Kako prav smo imeli in kako neumestno in nesposamečno je bilo, ko so razni slovenski listi pali slavo baronu Gautschu radi te izjave, kakor da bi z nameravano volilno reformo napočili Slovencem zlati časi, dokazujejoči vesti, ki so došle v javnost izza kulic vladne kuhinje, v kateri se vari, kuha in peče volilna reforma, slovenča baje na splošni, enaki, tajni in direktni volilni pravici, ki je baje predestinirana, da ozdravi naš trhli državni organizem.

Naglašali smo že opotovano, da smo odkritosrčni in pošteni zagovorniki ne glede na naše strankarske interese resnične volilne reforme, ki sledi na principu splošne in enake volilne pravice.

Ako bi bila volilna reforma zasnovana na tem principu, smo bili pripravljeni ji žrtvovati celo svoje strankarske interese, zavedajoč se, da je pošteni narodnjaki dobri, da je dobrobit naroda največji zakon, katemu je, ako je treba, podrediti vse druge interese in koristi, aki bi pri tem trpela tudi stranka kot tako.

Kolikor se pa dá sedaj presoditi

po vseh, ki dohajajo iz poučenih virov, bo volilna reforma, kakršno namerava uvesti Gautscheva vlada, pač zasnovana na splošni, a ne na enaki volilni pravici in bo poleg tega oropala zlasti južne dežele, kjer so Slovani gospodrujoči živelj, za celo vrsto mandatov.

Kako namerava baron Gautsch prikrojiti svojo volilno reformo, je razvideti iz izjavjanj, ki jih je o Bižžu prihodil neki ugledni državnik — ali Gautsch sam ali minister grof Bylandt o struktri volilne reforme v listu »Neues Wiener Journal«.

Po izpovedi tega državnika namerava Gautsch število državosloških mandatov povišati od 425 na približno 440 — »vrhovo izravnjanje gotovih zahtev, ki se dajo težko odkloniti.« Teh 440 mandatov se razdeli na kraljestva in dežele. Odločilna za število mandatov, ki se odkažejo posamnimi kronovinami, bo v prvi vrsti številnost prebivalstva, v drugi vrsti pa tudi gospodarski in kulturni pomen in davčna sila posamnih kronovin.

Mandatov zmanjšalo, zlasti v Dalmaciji, na Kranjskem, v Trstu in v Bukovini.

Po teh načelih bo torej zasnovana Gautscheva volilna reforma. Mislimo, da ni potreba baš posebno bistrega razuma, da se uvidi, da nameravana volilna reforma ne bo temeljila na splošni in enaki volilni pravici in naj baron Gautsch še tako zatrjuje, da se neomajno drži principa splošne in enake volilne pravice in da se v vladno predlogo glede volilne reforme ne sme sprejeti nobena določba, ki bi ta princip oslabila, omejila ali poravnala.

Vprašamo, ali ni načelo enake volilne pravice prebito že s tem, da se pri določitvi mandatov hoče uvaževati gospodarski in kulturni pomen in davčna sila posamnih kronovin?

Tolikokrat se je v zadnjem času ngsašalo, da naš državni zbor zbog trga boleha in je trhol v vsem svojem sestavu, ker sledi na privilegijih.

Ako je ta trditve resnična, ali je potem pametno in umestno, da se hoče novo volilno reformo zoperiigrati na tem način novih privilegijev? Ali je umestno, da se z nameravano volilno reformo zoperiigrati načelo, da državljan velja samo toliko, kolikor plača?

Ako se vlada že glede določitve števila mandatov hoče ravnati po načelih, pogubnih zlasti za nas Jugoslovane, potem smo lahko prepričani, da bo tem svojim principom ostala zvesta tudi pri razpredelbi volilnih okrajev.

Ako bi se volilni okraji pravilno razpredelili, bi morali Slovenci na Koroškem dobiti vsej dva mandata in tudi na Štajerskem bi se moralo število slovenskih mandatov znatno pomnožiti.

Kdor pa ima oči in hoče videti, lahko sponzor sicer skrivne in tajne, a vkljub temu znane nagibe, ki

vodijo vlado pri njenem reformnem delu.

Kdor gleda z odprtimi očmi, ve, da zasleduje Gautscheva vlada tudi pri svojem reformnem delu germanizatorične tendence in da bo tako pri določitvi mandatov, kakor pri razpredelbi volilnih okrajev storila vse, da nas Jugoslovane zlasti Slovence oropa in ogoljuja za čim največ mandatov.

To mora uvideti, kakor rečeno, vsak politični otrok.

Zato je tem čudnejše, da tega ne vidijo, oziroma nočejo videti oni politiki, ki si domišljajo, da so jedli politiko z veliko žlico, in ki se ponašajo, da so edini pravi zastopniki slovenskega ljudstva.

Klerikalni poslanci so kakor udarjeni s slepoto, da ne vidijo, kako velikanska nevarnost grozi narodu slovenskemu, ako se uveljavita volilna reforma, kakršno hoče zvariti Gautscheva vlada.

Lahko smo največji optimisti in lahko stavimo v volilno reformo, slovenčo na splošni in enaki volilni pravici, največje nade, vendar pa naš optimizem ne sme segati tako daleč, da nas bi vlada ogoljufa z vsakim nestvorom, ki bi mu podložila ime splošne in enake volilne pravice.

Takšni optimisti in slepeci so klerikalci. Dasi je napovedana volilna reforma z slovenskega stališča nesprejemljiva, vendar ji pojo vsi klerikalni poslanci gori od Šusteršiča pa doli do Škuljeta največjo slavo, kakor da bi z njim napočili slovenskemu narodu časi najlepše in najboljše bodočnosti.

Vlada je javila, da ni nenaklonjena eventualnim spremembam svojega reformnega dela in da je v tem oziru pripravljena uvaževati želje in zahteve posamnih strank in poslancev.

Ako bi bilo klerikalnim poslancem ležče le količaj na tem, da se slovenskemu narodu obvaruje vsaj dosevanje posestno stanje, bi morali pri tej priliki napeti vse svoje sile, da bi preprečili reduciranje mandatov v naših

kronovinah in krivčno razdelitev volilnih okrajev. Pred vsem bi pa se morali z vso energijo upreti eventualnemu oktroiranju volilne reforme.

Tega seveda klerikalci, kakor je razvidno iz njihovih izjav, ne bodo storili, saj je Šuklje v svojem govoru v parlamentu že čestital vnaprej vladi na srečno izvedeni volilni reformi, dr. Šusteršič je pa v intervju, priobčenem v dunajskem listu »Die Zeit«, naravnost izjavil, da se vladna volilna reforma mora izvesti, aki tudi ne bo nikogar zadovoljila in ako bodo tudi volilni okraji razdeljeni po načrtu vlade, to je na kričen način. Kako more tako govoriti Slovenec, aki mu je le trohio še mar dobrobit in blagor slovenskega naroda?

To daje mislit!

Kakor poljski »Czas« poroča in praska »Politika« registruje, je vlada marljivo na delu, da pridobi za svojo volilno reformo čim največ poslancev in da se v svrhu poslužuje celo podkupovanja. Na ta način je baje že pridobil poslance Pradeja, Skena in Ebenhocha. Ali si je morda vlada na ta način zagotovila tudi Šusteršiča in Škuljeteta? Ali je morda vlada za protiugovor Škuljetetu poklicala v ministratvo njegovega zeta Drnovčka in brata drja. Evgena Lampeta? To bi bilo interesantno izvedeti!

Krisa na Ogrskem.

Budapešta, 27. decembra. Bivši finančni minister Lukacs je obiskal danes Kossutha ter imel z njim daljše posvetovanje. Lukacs si baje prizadeva, spraviti na krmilo Andrasija, Szella ali Wekerla, in sicer s pogojem, da podpira tako novo vlado koalicija. V opozicijskih krogih ne pričakujejo od te akcije nič posebnega.

Dogodki na Ruskem.

Boji v Moskvi.

Moskva, 27. decembra. Šele sedaj se zvejo vse podrobnosti o strahotah, ki so se dogajale od 22. do včeraj. Načrt revolucionarjev je bil, da zjutraj

LISTEK.

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

(Dalej.)

XIII.

Zalejka je v Rajmondovi sobi učgala svetilko in se potem stisnila v temni kot, kjer je stala njena postelja, dočim je Rajmondo sedel za miso in vsel iz žepa debelo pismo, katero mu je bil poslal in Devina Simon Virko.

»Slabe novice Vam imam sporočiti,« je pisal Simon Virko. »Stvari ne stoje več tako dobro, kakor oni dan, ko smo zavezeli Senožete. Velik del patrijarhove armade se je razšel. Potele je tistih štirideset dni, za katere so bili vitezzi vezani, in ker je bilo malo plena, so hiteli, da se odpravijo domov. Zdaj pa se je začelo puntati ljudstvo. Naša le še majhna armada oblega Retin, a ga ne more zavzeti. Stari Tomaz se brani kakor lev. Na obleganje Jabla niso zdaj še misliti ni. Vsestransko se žuje, da hočejo devinskega vladarja njegovi prijatelji osvoboditi. Patrijarh v Gradežu obsoja javno

vojno oglejšega patrijarha proti devinskemu vladarju in nas razglasja za besedolomne rasbojnike, ker smo Jurja z svijaža dobili v rok. Upam, da boste Vi, gospod Rajmondo, s podvojeno skrbnostjo čuvati jetnika Jurja.«

Rajmondo je tu nehal čitati in je začel razmišljavati o vitezu Simona Virka zlih poročilih. Zdelo se mu je, da bi se znal še kesati, ker se je tako zapredel v boj zoper devinskega vladarja, ali sposnal je tudi, da je šel že tako daleč, da ni mogel več nasaj.

»Tudi so se začeli naši zaveznički dvigeti proti nam. Sporočil sem Otonu Vavškemu, naj zavzame Štjak, ki spada pod devinsko oblast, a odgovoril mi je, da mu ja nimam ničesar ukasovati. Tudi grof Majnhard se pripravlja za vojno in različni mali gradiščki oborožujejo svoje ljudi. Na streči ni nobeden teh dosti odločen in neustrešen, da bi kmalu nastopil. Začeli so nam nasprotovati le zaradi tega, ker smo se Jurja z svijaža polastili. Očitajo nam nepoštene in to jih je popolnoma spravilo na Jurjevo stran. Ko bi bil Jurij danes prost, se dvigne vse proti nem in vsa naša upanja bi splaval.

po vodi. Gospod Rajmondo — pazite dobro na jetnika. Sestra pa se govori, da je Jurij bolan. Ali je to res?«

Rajmondo je vnovič prenehal s čitanjem. Sino je bil presenečen. Jurij je bil še nekaj ur bolan — kako je to mogel vedeti v Devinu se nahajači? Simon? Rajmondo je menil, da se je najbrže že poprej, nego je Jurij obolel, raznesla kaka govorisa in da je to imel Simon v mislih, ko je vprašal, da je Jurij bolan.

»Preči nam pa še druga nevarnost. Sicer je oglejški patrijarh v posebni milosti pri cesarju ali tudi goriški grof ima velik vpliv na dvoru. Če je, da se je goriški grof že pred več tedni obrnil na cesarja in ga pridobil na svojo stran. Cesar neče dovoliti, da bi se Juriju vuela njegova posentva in iz njih naredilo patrijarhove fevd, češ, da je Jurij zakril, se mora to prej rednim dogmatom. Začeli so nam nasprotovati le zaradi tega, ker smo se Jurja z svijaža polastili. Očitajo nam nepoštene in to jih je popolnoma spravilo na Jurjevo stran. Ko bi bil Jurij danes prost, se dvigne vse proti nem in vsa naša upanja bi splaval.

Rajmondu je zastajala sestra, ko je reklo, da je vse to, kar mu je pisal Simon Virko, popolnoma nemogoče. Tudi, ko bi se bil grof Majnhard res zavezal pri cesarju za Jurja, da ni mogel imeti odgovora že zaradi kratkega časa in velike od-

daljenosti cesarjeve. Dineval je, da za vsem tem nekaj tiči, ali kaj, tegu ni mogel uganiti, kajti nerešeno je še bilo vprašanje, ali ga hoče Simon Virko spolati na led ali pa je Simon Virko sam v zmoti.

Naposlед je prečital še zadnji odstavek Simonovega pisma.

»Če se naša upanja izjavljajo — potem ne vem, kaj da hoče je pisal Simon Virko. »Ja sem prevzel Devin, a ga bom moral zoper zapustiti in si zoper z medom istati kruh po svetu. Tudi Vam vemo Senožete. Skrbite na več način, dam Vam Jurij v jedi ne umrje, to se pravi, skrbite za dokaz, da ste poklicali zdravnik in storili, kar je v Vaših močeh, da bi Jurju ohranili zdravje in življenje. Sveda, aki dokažejo, da mu tudi zdravnik ni mogel pomagati, potem se Vam nič ne zgodi in potem Vam ostanejo tudi Senožete, ker je Jurij zakril, se mora to prej rednim dogmatom.«

Zdaj je bilo Rajmondu vse jasno. Prečital je še skrat zadnji odstavek Simonovega pisma in si potem oddehal, kakor človek, ki po dolgi končno vendar zgleda svoj cilj. Če mi dije je gledal v Simonovo pismo, tem jasneje se mu je zadelo, da mu

je odprta le ena pot: umoriti devinskega vladarja.

Spmnili se je steklenica strups, ki jo je bil itrgal Zalejki iz rok in ki je zdaj stala pred njim med drugimi steklenicami, ki so bile na mizi. Zaradi Zalejkine navzočnosti se ni upal dotečniti se steklenice, ali vsaj ogledati si jo je mogel od daleč. Zrl je dolgo časa nepremično na steklenico in uvaževal vse posledice. Zaveda se je, da je izgubljen, da postane Jurij svoboden, dočim mu je bilo zagovljeno bogato plačilo, aki umor Jurja. Med tem premišljevanjem se je v njegovi duši še dodeljeval bolj utrijeval sklep, da storiti po naštu svojega zaveznika Simona Virka, zlasti ker je bil prepričan, da tudi oglejški patrijarh to želi. Če bi nastal kak sum proti njemu si je reklo, da ga bodača menih Dominik in legat gotovo ščitila in da se bo zanj zavezal tudi patrijarh, saj postane devinska dežela njegov fevd.

Juri Devinski mora umreti — to je bil končni sklep Rajmondov, a daljnji sklep njegov je bil, da se v ta namen posluži svoje sušnje Zalejke.

(Dalej prib.)

zasedejo Nikolajev kolodvor, da se prekine zveza s Petrogradom. Nato naj bi se „bojna družina“ polastila mestne hiše in banke ter proglašila za časno vlado. Revolucionarji so bili v ta namen zbrani v hiši meščanskega ravnatelja Fiedlerja. Ob 10. zvečer pa je obkolilo hišo vojaštvo. Revolucionarji so na poziv niso hoteli vdati, temuč so streljali na vojaštvo ter končno vrgli dve bombe, ki sta ubili dva časnika. Vojaštvo je nato hišo razstreljilo z granatami. Revolucionarji so še vedno streljali in šele ob 3. zjutraj so se vdali. Vojaki so našli v hiši osem mrtvih in 30 ranjenih, mnogo pušek in 13 bomb. Med časom tega oblegačja pa so bili tudi po drugih glavnih ulicah boji. Povsod so bile narejene barikade, izza katerih se je na vojaštvo streljalo. Seveda so vojaki odgovarjali ter je bilo pri tem ubitih mnogo nedolžnih oseb. Število mrtvih in ranjenih še ni znano. Po poročilih, ki so došla v London, je bilo samo v nedeljo ubitih najmanj 2000 oseb; vseh mrtvih in ranjenih pa je baje okoli 7000.

Petrograd, 27. decembra. Včeraj so bile v Moskvi zopet krvave bitke za kolodvor in neke tovarne. Nad 3000 oboroženih delavcev je hotelo razrožiti vojake. Ves dan je odmevalo streljanje, tudi s topovi. Zopet je bilo brezstevilno mrtvih in ranjenih. Revolucionarji grade neprestano barikade. Vseh oboroženih revolucionarjev je baje v Moskvi okoli 60.000. Nihče si ne upa iz hiš. Vrata in okna pri vseh hišah so zabarikadirana. Pojavila se že laktova. Moskve ni mogoče več spoznati, ker izgleda kakor razvalina. Povsod po zidih so nabiti lepaki z revolucionarnimi pozivi. Revolucionarji imajo šest brzostrelnih topov ter so pripravljeni terorizirati mesto in deželo, dokler si ne prilaste vseh oblasti. Po mestu je 34 barikad. Pravi voditelji revolucionarjev so dijaki iz Moskve, Kijeva, Harkova in Odese. Zanašali so se, da se spuntajo tudi vojaki, toda vojaki so ostali zvesti svoji prisiagi, vsled česar se je po tridnevnih bitkah vstaja popolnoma ponevrečila.

Moskva, 27. decembra. Mesto kaže slike obleganega mesta. Patrulje preščejo vsakogar, ki se prikaže na ulici. Kdor se temu zoperstavi, je ustrezen. Zvečer so bile vse hiše temne, a streljalo se je na ulicah vso noč. Revolucionarji so razdeljeni v tri velike oddelke, ki operirajo v raznih okrajih mesta. Najpogumnejše, naravnost brezrečne so ženske v teh revolucionarnih četah.

Položaj v pokrajinh ob Vzhodnem morju.

Berlin, 27. decembra. Nemška vlada ne misli poslati več vojnih ladij v baltiška pristanišča, ker zadostujejo transportne ladje za rešitev nemških podanikov. Sicer pa je tudi pred Rigo že nemška vojna ladja, ki bo po potrebi posegla vmes.

Petrograd, 27. decembra. Naduporne čete v Livlandijo je poslan general Orlov, ki je baje sokriv poraza pri Liaoangu, z dvema polkoma kronskega matrozov, ki so se sami javili, da operejo madež, ker so se spuntali.

Slovenski štrajk.

Petrograd, 27. decembra. Železniški promet med Virbalnom in Petrogradom je zopet reden; pač pa še ne vozijo vlaki po vsej baltiški železnici. — V Harkovu se je začel 25. t. m. slovenski štrajk. V neko tovarno so se delavci zaprli ter streljali skozi okna. Topničarji so z dvema strelnoma podrlj zid, nakar so delavci vrgli proti vojakom dve bombe. Pri teh bojih je bilo devet oseb ubitih in nad 200 ranjenih. — Na postaji Kazati so bili kravji spopadi med delavci in vojaki. Ubitih je bilo šest železniških uslužbencev. — Slovensko pa se mora reči, da se je štrajk povsod žalostno izjalovil.

Ločitev cerkve od države na francoskem.

Pariz, 27. decembra. Jutri se stane v Parizu vseh pet francoskih kardinalov na posvetovanje o položaju, ki je nastal vsled separacijskega zakona. Namerava pa se tudi prirediti

shod vseh francoskih škofov, da se bavijo z ravno tem predmetom.

Mednarodni kongres glavnih mest.

London, 27. decembra. Londonski veliki župan je sporočil časopisom, da namerava sklicati mednarodni kongres vseh glavnih mest, da se pogovore o vprašanjih, ki so skupna vsem velikim srednjem prebivalstvu, karor o vzgoji, stanovanjih za delavske sloje, zboljšanju cest, kanalizaciji itd.

Vstaja v nemški Afriki.

Berlin, 27. decembra. Poročnik Dollmann je imel v enem tednu dva spopada z vstasi. Pri Utendu je padlo 14, pri Kiduriju pa 51 Hererojev. (Známo je, da poročila ničesar ne vedo o nemških izgubah.)

Dopisi.

Iz Žužemberka. Na dopis v „Slovenec“ št. 280, veleva vsakemu resnicoljubnemu občanu žužemberške občine lastna čast dokazati dopisnikovo podlo laž. Dopisnik dobro ve za občino in podobnico, kako se je silno agitiralo pri njegovi stranki. Ve pa dobro, da ni sorila napredna stranka nobenega koraka v naumen agitacije. Nesmisli bi bila, se veliko truditi radi tako podlega dopisu; o zmagi napredne stranke še nobeden sanjal ni, ker imamo že večletno skušo, da je Žužemberk z okolico vred klerikalno gnezdo. Voliti pa nam menda ti klerikalni možicejlni vendar ne bodo preposedali ali nam ukazovali, kaj imamo voliti? To lahko napravijo s svojimi podrepniki, kmacimi, nevednimi zaslepjenimi kmeti, katerim upamo, se bodo že enkrat odpire oči, pred katerimi je brezno in strašen prepad, v katerega tako silijo ter spoznali, da se pri volitvah ni šlo za vero, ampak za njih brez dna globoko bisago ter gospodstvo čez cel svet. Smili se je nam le gosp. kaplan Žavbi, kateri je imel toliko posla z agitacijo. Letal je od vasi do vasi, od hiš do hiše kakor stekel pes; skliceval v vsaki vasi shode ter pisaril prej vizitnice, napovedal uro shoda, da bi gotovo kdo ne manjkal. Brali smo eno tako vizitico, katera se je glasila: Predragi! Danes zvečer okrog pet ure pridek k Vam v radi volitev, in sicer v Vašo hišo. Prosim, da povabite skupaj može. Pozdravljeni J. Žavbi. Oznanil je tudi na pričnici ter vabil može, naj pridejo tisto nedeljo pred volitvami po krščanskem nauku v dvorano katoliškega izobraževalnega društva na pogovor o volitvah, kateri pogovor je pa iz strahu pred nekaterimi osebami odpovedal. Povabil jih je pa potem bolj tajno vsak večer v farovž ali v že prej omenjeno dvorano. Na vse pretege je agitiral tudi g. župnik iz Šmihela. Pihal je kakor meh od vasi do vasi, kakor je sploh znana farška agitacija. Organist Lavrič, ksteri je tudi včas za njim korakal, se je vedno bal, da bi njegovi kanoni ne obtičali v blatu. Čudno se je zdelo marsikom, kaj da tako leta; župljeni so mislili, da jih zopet nadleguje z zgradbo nove cerkve, ali da se mu je zopet povrnila neljuba bolezen na možganskih živcih, kar bi bilo dobro naznani njegovim kolegom, da bi ga zopet v ta take pripravljeni zavod spravili studenčino pit. Ali si pa mogoče mož domislja, da bode novi občinski odbor tudi njega imenoval častnim občanom, ker je to pri popolno klerikalnem odboru kak lahko mogoče, kakor se je videlo. Jasen dokaz silne agitacije so bili tudi hektografirani volilni listki, katerih niso mogli z roko toliko napisati, da bi jim zadostovali. Radi teh je bil tudi kaplan Žavbi dne 30. novembra t. l. kazensko obsojen na 30 K globe, kar bode imel za spomin od volitve občinskega odbora, od škofo pa dobi zato najboljšo faro. Imeli so še več agitatorjev, katerih pa ni vredno naštrevati. Posebno na dan volitve so bili dobro organizovani. V volilno komisijo so bili izvoljeni se veda vse njegovi somišljjeniki. Krčmar g. A. Vehovec jim je odstopil zgornjo vezo za agitacijsko pisarno, v kateri sta pridno pisala volilne listke kaplan Žavbi in kaplan iz Hinj; ako je bila sila, je prisokil pa še tržki oče „Korl“ Korl, da bi se jim gotovo noben glas ne izgubil. Vsak volilec se je moral oglasiti še v volilni sobi pri organistu Šiberlu, ki je imel tudi tam svojo pisarniško mizo, da je popravil volilcem še pomanjkljivosti na listkih ter ako je bil kateri klican za volitev ter se ni brž oglasil, da je bil takoj pri rokah ter ga pripeljal pred volilno komisijo; ako ni znal brati, se mu je hitro ponudil, da mu je od njih stranke pisani ali hektografirani volilni listek prebral. Vse je šlo kakor po notah. One golaže in 12 estrajfov vina, o katerih dopisnik nekaj čenča, se je pa najbrž použilo v županovi gostilni, ker so nekateri šele drugi dan popoldne tavali domov kakor jesenske muhe.

Dopisnik „Slovenec“ očita vsebje splošnemu možu g. notarju Gregorčiču, da živi od župljev volicov. Od katerih župljev pa žive duhovniki, ki izkorčajo revno ljudstvo kot pijačo na vse močne načine, jim pobirajo groše za škofove zavode, za stavbo za posojilnico in hranilnico ter katoliško izobraževalno društvo itd. Marsikateri zaslepjeni reček še za sol nima, pa nese svoje uboge s krvavimi žulji zasluteno novce v farovž, ker so reči gospod pri izplaševanju, da je škof tak revec. Ali ni to vnebovpijoče izsesavanje ubogega ljudstva? Očita se g. uradnikom, da so oni radi ljudstva. Kadi koga pa so duhovniki? (Da delajo preprič v sovražstvo med ljudstvom). Ali hočete mar vzeti g. uradnikom volilno pravico? Ali jim ukazovati, kaj naj volijo? To vemo že dolgo, da bi vi radi gospodovali čes ves svet, ter one, kib vam le majhno nasprotno pokazali, na grmadi se žigali. Ali hvala Bogu, tako daleč še nismo. Gospodu notarju očitate agitacijo, dasiravno ni niti koraka storil v naumen; pa tudi, aki bi, kaj mislite, da imate samo vi to pravico do agitacije? Minulo je 9 let, kar je sedaj klerikalnega župana I. Vehoveca napredna stranka postavila na županski stol. Kdor ga je počasno takrat in sedaj, se mora žudit tako hitremu preobratu. On je bil najstrastnejši liberal in sovražnik duhovščine. Ali pozneje je zatajil svoje prepiranje ter oblekli hnavsko suknjo klerikalizma ter začel sovražiti ljudi napredne stranke. Ne moremo si misliti, kaj ga je k temu preobratu privredil. Ali borožiljenje njegovih mladih let, ali častilepnost, ali dobičkarja. G. dekan tava sicer s svojo omahljivostjo in nestanovitostjo, vendar so ga razni purani, rase, zajeti, izročeni po željno hrepeneči izvolitvi, toliko okreplčali, da se je potrudil in svoje nekdanje ravnoteže zadobil s pretezo: „Krčmarjev ne noter, to je moj naumen.“ Toda kaj je iz tega njevega namena? En krčmar vun — štiri je pa njegova doslednost sedaj vendar spravila v odbor. G. kaplan Žavbi naj pazi, da ne pride zopet v strugo, da ga ne odnese, zlasti kar je govoril — v njemu znani vasi — in s pritiskom zahteval, da se dotične žene nedeležne shoda, oziroma dajo pooblastila. Župan pa rečemo: izročili ste se onim črnim, a kazaj? Zaradi svoje gostilne si ne marate svoj prestol s pomočjo teh obdržati, toda previdni bodite! Prišel bo čas, ko bomo rekli: Župan, naša stranka Vas je postavila na županski prestol, a sedanja Vaša Vas je vrgla prestola.

— Volilno postopanje za volitve občinskega odbora v Idriji je s. kr. okrajno glavarstvo v Logatu ustavilo kot nezakonito, ker je volilni imenik sestavljen na podlagi davčnih predpisov iz leta 1904 in so se vsprejeli v ta imenik davčni predpisi po odbitku 13½% oziroma 15% popusta. Županstvo ima torej sestaviti nove imenike, valedesar se volitev zavleče najmanj za par mesecov. Razmere v razredih se tudi pri sestavi volilnega imenika po zgornjih načelih ne premene. Narodna-napredna stranka ima slej kakor prej gotovo večino v prvem in drugem razredu. Klerikale so si pridobili tri glasove, napredna stranka pa najmanj še trikrat toliko, in zategadelj nimamo povoda, si nastančno ogledati naklonjenosti okrajnega glavarstva napram našim klerikalem.

— Imenovanja v poštni službi. Poštnim kontrolorjem sta imenovana oficijala Karel Majcen in Josip Strein in Trstu; višjim oficijalom oficijali: Alojzij Grandis, Rudolf Jes, Ivan Vouk, Albert Müller, Josip Del-Menaco, Ivan Tunis, Franc Letis v Trstu; oficijalom asistenti: Martin Dobnik v Trstu, Jakob Božič v Gorici, Karel Lassbacher v Lubljani, Silvij Poljak, Josip Nacolich in Emerik Schiffrer v Trstu; asistentom poštnih praktikantov Renat Grasic in Franc Žerjal v Trstu; računske praktikantom reales Anton Starz; pomožnim uradnikom poštni aspirant Josip Donaggio v Matulji. Predstavljen je poštni koncipist Albert Markus iz Trsta v Gradeu.

— Imenovanja pri drž. železnicu. Pristavljen postal asistent Vinc. Štok v Hillalu. **— Imenovanje v finančni službi na Stajerskem.** Davčni kontrolor Friderik Stumberger je postal davkar, začasni oficijal Leopold Petek pa stalni oficijal v 10. činovnem redu. **— Pred upravnim sodiščem** se vrši 28. t. m. obravnavo Franca Ivanca v Kranju proti načnemu ministru zaradi stanovne doklage in 3. januarja obravnavo Tomaža Pavšlarja iz Kranja proti poljedolskemu ministru zaradi naprave vodovoda mesta Kranj. **— Šolska vest.** Absolvirana učit. kandidatinja gdč. Julija Mayer je imenovana za suplentinjo v Starem trgu pri Ložu. **— Narodna čitalnica ljubljanska** je imela v nedeljo dopolnje v malih dvoranah »Narodnega doma« svoj letosni občni zbor. Predsednik gosp. dr. vitez Bleiweis-Trstenški je podpravil navzoče člane ter se v svojem ogovoru s toplimi besedami spominjal umrela društvenega tajnika J. Sajovicu, ki je izredno vremeno deloval v interesu naše čitalnice. Predsednik je nadalje omenjal, da je gmotno stanje čitalnice precej ugodno, da pa, žal, pojema zanimanje za to društvo, ki naj bi bilo središče vognje načne narodne krogov ljubljanskih, ter izrazil željo, da bi se naši rodoljubi zopet tesno oklenili narodne čitalnice. Otrok naj si jih sam napravi, k čemur naj se mu s sveti pomaga, ker se nauči s tem štedljivosti in delavnosti. Nikakor pa ni priporočati, da se dajo otrokom živali, kakor mačke ali psi za igračo, ker se otroci navadijo s tem živali trpinjeti. Tudi ni dobro

blagajnik g. Milan Paternoster. Društvo ima sedaj 200 članov v braini sobi pa je članom 61 časopisov na raspolago. V prihodnjem predpustu prirediti čitalnica dva večja plesa in več jour-fixov. Odbor bo skušal storiti vse, da se društveno življenje zopet počivi. Stroških je imela čitalnica v preteklem letu 9716, K 56 v; blagajniški prebitek pa je značil 107 K 30 v. Čisto premoženje je naraslo na 2059 K 30 vin. Občni zbor vzel je poročilo odobruje v znanje ter izrek g. Paternosteru seveda za trudoljubivo delovanje. Društveni predsednik g. dr. vitez Bleiweis je omenjal v davnem govoru zasluge, katere si je za narodno čitalnico pridobil gospod Fran Kadilnik, ki je že že 40 let zvest njen član ter je celih 18 let opravil blagajniški posel. Občni zbor je izvolil g. Kadilnika uglasno častnim članom ter sklenil, naj se mu po posebni deputaciji izroči častna diploma. G. Drešnik je izrazil željo, naj bi se za čitalnico naročil kakški dnevnik. Gospod predsednik je izjavil, da ni med čitalniškim članom nobenega Čeba, da pa bi odbor željal rad ustregel, če bi se oglašlo kakški članov. Računski nadzornik g. Svetek spominjal se je nekdanjega sijajnega delovanja ljubljanske čitalnice ter izrazil željo, naj bi se čitalnica preporodila in vzbudila v novem življenju. Takovne frakarske klike ni več in upati je, da bi agitacijski odsek, ki naj bi skušal vzbudit večje zanimanje za društvo, imel povoljen uspeh. Ko je g. predsednik izjavil, da se bo novi odbor osiral na to željo, prestopilo se je k volitvi novega odbora. Vzviki so bili izvoljeni gg: dr. Karol vitez Bleiweis-Trstenški, Oton Balzer, Alojzij Čuh, Milan Paternoster, dr. Makso Pirs, Jakob Hren, Viktor Skaberné, dr. Hubert Souvan, dr. Fran Tekavčič, dr. Fran Windischer in Anton Vrhunc. Za pregledovalca računov sta bila zopet izvoljeni g. Anton Dečman in Ivan Krulec.

— Splošno slovensko žensko društvo je priredilo si noči v venki dvorani »M-slovenske doma« predavanje. Predaval je gosp. ravnatelj Henrik Schreiner iz Maribora o otroških igrah in vzgoji. Na otrokovski vzgoji, je dejal g. predavatelj, deluje ves svet, dva najvažnejša faktorja sta pa starši in šola, ki morata skrbeti, da je otrokova vzgoja enota. Vzgoja otrokova je v temi zvezzi z otroškimi igrami. Igra je vsako prostovoljno delovanje, ki ima namen zabavati. Igre imamo pri otrocih, odrasleih, pa tudi živali te igraje. Da se otrok igra, treba je prebitka moči, treba razuma in zrelosti, zdravja, treba prostosti in neprisiljenosti. Največ otrški iger izvira iz posnemanja. Drug tip iger je po boji, hrepnenje drugačne premagati. Pri igri igra domačija veliko vlogo. Otrok bo nekaj svojega dobiti, razvija svojo poezijo in silno rad dramatizira. S svojo igračo govor, rad je žaliv, uganja burke. Največjega pomena pri igri so čuvatva. Izrasl estetičnega čuvstva se kaj zgodaj pojavlja. Oiroci ljubijo žive barve, cvetlice, kažejo čuvstvo za glasbo. Sprva jim je všeč vsak šum in ropot, in le časoma se jim okus izboljša, če umeje mati s popevjanjem milih pesmi vzbuditi v otroku fizični čut za glasbo. Na otroka vpliva zelo tudi okolina in igra gotove igre le ob govorih letnih časih. Igra, ki so dandas med otroci, so bile v navadi že v kameniti dobi, kar nam pričajo razne ikonike. Pri Grkih in Rimljanih so bile glavne otroške igre dirjanje. V srednjem veku so igre izumrele, ker je bila prepovedana povod za vsaka najnaložnejša igra, češ, da je pregrešna. V dobi renesanse so se pa igre vedno bolj razširjale in razni pedagogi so si ubijali glave, kako naj se vrše otroške igre in katere naj bodo. Pedagog Föbel je dal igram pravi vzgojni smotter. Da je igra vzgojna, je treba predvsem, da jo otroci radi igrajo, v ta namen potrebujejo zdravja. Vzgojitelj naj otroke napeljaj na kako igro, a siliti jih ne sme, ker je prvi znak igre prosta volja. Potom sugestije je treba otroku navajati k igram, ker so otroci sugerirati zelo pristopni. Igra naj pospešuje razvoj duše in telesa. Zigro se bistri razum in vabuva srčnost in pogum. Izmed telesnih zmogočnosti se urijo predvsem vid, sluh, čut in tip, zlasti pa prvi in zadnji. Kar se tiče igrač, ki jih dajemo majhnim otrokom, izbiramo vedno le priproste igrače. Otrok naj si

upravati za otroke bobna, sabilje in drugih takih vojaških reši, ker se v taktu porodičnega čut za boj. Naročnost je pa škoda za denar, ki ga izmeđemo na nabavo malih parnih strojev in drugih dragih reši kot otroških igras, ter otrok v par dneh vse stolže ali naj pokonča. Brezobzirno pa se mora obsojati, da puste starši, da igrajo otroci pri kakih 6–10 letih za denar, saj n. pr. kartajo ali kaj sličnega. Take igre so nič vredne in rode sovražno in še mnoga hušega. Katero kakšne otroške igre je priporočati in katero so umestne, je odvisno od individualnosti otroka in ima zato trebiti pedagog po svoji previdnosti in razsodnosti. Gospod predavatelj je sklenil svoje predavanje z željo, da bi se po njegovem predavanju začelo učenje za vzgojevalno vprašanje, na katerem polju še ni kar prav nič obdelanega. Navzoče občinstvo je gospod predavatelju z navdušenim ploskom jem zahvalilo za njegovo temeljito in stvarno predavanje. »Splošno slovensko žensko društvo« pa ima biti prepričano, da je s prireditvijo tega predavanja storilo Slovenskujben čin, ki bo vsekakor obroblj lepe sadove. — Predavanja se je udeležilo srednje štivo občinstva, predvsem članice priredilnega društva ter učiteljstvo in nekaj dijakov. Povemo pa odkrito, da smo še marsikoga pogresali med poslušalcem, katerega bi bili pričakovali z bogatoličnim predmetom, o katerem se je govorilo; saj je vendar prva vrgoja otrok temelj vsega posnejega človeškega življenja in za kaj takega bi ne imeli v Ljubljani misla? Tako zelo pa tudi niso skoraj vse starši podkovani o vrštvitvi vzgoje, da bi ne mogli nič profitirati s predavanjem, ki ima namen starše potuji, kako naj vsgajajo otroke, da postanejo počeni in razumni člani človeške družbe.

Deželni predsednik g. T. Schwar

Si je danes v spremstvu g. župana Ivana Hribarja ogledal mestno učenjico na Karlovski cesti, »Mestni dom«, jubilejsko učenjico v Vodmatu in deželnino bolnišnico. Gospod deželni predsednik se je o mestnih sanitarnih zavodih, kakor tudi o praktičnosti »Mestnega doma« ter o modernosti dež. bolnišnice izrazil prav laskavo. V spomin tega poseta dobe mestni učenjici v mestni učenjici na Karlovski cesti po 1 K ter dobro kosilo, v jubilejski pa prizorišči pri hranji.

— **Redek jubilej.** Jatri obhaja g. dr. Josip Račič 25 letnico, od kar je bil imenovan finančnim svetnikom in vodjem finančne prokurature na Kranjskem.

Koncerta „Glasbene Matice“.

V oratoriskih koncertih »Glasbene Matice« doe 12 in 14 januarja bo sopransko partijo »nevstek« pelala odhodna koncertna pevka iz Dunaja gospa Henrijetta Kurij, katera je pri oratoriju sv. Frančiška v stolni cerkvi tudi sopransko partijo pela. Za veliko oratorisko delo »Canticum canticorum«, »Višoko pesem« Bossijskovo se te dni prično orkestralne vaje z orkestrom. Delo je krasno in nekaj povsem novega. M-šan zbor »Glasbene Matice« okoli 140 pevcev in pevki ima izvajati v oratoriju krasne zbole.

— **Akademično društvo „Sava“ v Ljubljani** razpoljuje danes vabilo na ples, katerega predi, kakor smo že opetovano poročali, dne 5. januarja 1906 v veliki štalinški dvorani »Narodnega doma«. Žičetek ob pol 8 uri zvečer; vstopnina 2 K za osebo. Odbor dnužava prosi p. n. občinstvo, da se mu naj ne šteje v zlo, ako bi kdo vabilo na sprejetje; pri obilnem delu se namreč lahko zgodi kaka neljuba pomota.

— **Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo** je priredilo v veliki dvorani »Mestnega doma« svoje letodneje društveno božičevanje. Društveni predsednik g. Štrigel je pozdravil med drugim navzočega nadzornika gasilnih društev kranjskih g. Dobrila ter g. župana Hribarja, na kar se je vršilo obdarovanje otrok z božičnicami. Mnogobrojni lepi dobri tki tombole in žaljive loterije so privabili obilno navdušenih udeležnikov obeh zahavnih iger. Na to se je razvila prosta zahava, ki je vsakogar v vsem osiru zadovoljila. Državljena godba je med celim božičevanjem nemorno igrala, z kar ji je vedelo hvalo mnogobrojno občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano in bližnje prostore. O polnoči se je pričel ples, ki je trajal do jutra. Uspeh božičevanja je za društvo blagaj nico vsekakor skošinsko zadovoljiv in kaže, da si je steklo ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo tekom časa simpatij med vsemi sloji Ljubljane in okolice.

— **Predavanje v „Slovenskem planinskem društvu“.** V soboto večer je predaval gospod profesor Zupančič iz Gorice v

»Narodnem domu« zo Gorjancima. G. profesor je Gorjanec vedrnat sam prepotoval vse navazki, zato nam je mogel v svojem predavanju načinko povedati vse znamenitosti o vaski poti, o vsekih vrhunecu, o vaskem rasgledu, ki se razprtostira do tistega vrhunca. Predavatelj je mnogo citiral Janeza Trdina, ki se je s svojimi pravljicami o Gorjancih načinko ovekovečil, načel posebne rastline in živali, ki rastejo oziroma žive v Gorjancih. Z dvočipi prevlečeno predavanje je splošno ugajalo, zato se jog. dr. Fran Tominec k gospodu predavatelju zahvalil za njegov trud, ker je, kakor se vidi, za planineto mnogo storil s svojimi turami po Gorjancih.

— **Gremij trgovcev v Ljubljani** nam naslanja: Kakor prejena leta, tako so tudi letos ljubljanski in iz bližnje okolice trgovci z živili sklenili, da ne bodo dajali svojim odjemalom nikakih novoletnih in velikonočnih daril, pač pa bodo vsek trgovci darovali primeren znesek v dobrodelne namene.

— **Trgovski dom**. Slovenskemu trgovskemu društvu »Markur« v Ljubljani je podaril g. IV. Knez, veletržec v Ljubljani, 200 K za »Trgovski dom«. Velikonočnemu darovaljemu se odbor iskreno zahvaljuje z željo, da bi g. darovaljemu načel še obilo posnemalcev.

— **Shod trifikantov in prodajalcev znakov** bo noejo ob 9. zvezdi pri »Perlešku« ter se vsi prizadeti vabijo.

— **Fran Budinek †.** V strosti 51 let je umrl v Kranjski gori trgovec in posestnik g. Fran Budinek, načelnik čestnega in zdravstvenega odbora ter krajnega šolskega sveta in častni občan jesenški. Počojnik je bil za svoje zasluge odlikovan z zlatim zaslужnim križem. Bodi zvestemu somišljeniku prijašen spomin!

— **Časopis ogrskih Slovencev.** Ogrski Slovenci, katerih je še 80 do 90.000, imajo svoj časopis, ki ima naslov: »Nevstekno posprieta Devica Marija, zmožna gospa Vogerska« t. j. (Neomadeževano spodata Dev. Marija, mogočna gospa Ogrska). List je mesičnik nabožne vsebine in prinača slike svetnikov. Matere božje itd. List izhaja eno leto in je pisani v madjarskem pravopisu. Njegov junik je vobčno dijalekt ogrskih Slovencev, pa tudi glede slovnic odločuje le njihovo narešje. Čisti dobidek listov se porabi za zitanje cerkve in samostana za ograke Slovence. Urejuje ga sv. sebastijanski župnik Klebih (nedaleč od Radegone). Svoje »štetevec v zadnji stvari« zelo vabi, naj pladejo narodino, kdor ostane dolžan, naj se sam »radi tega pri spovedi ovadi«. Ta list je njegov čisti dobidek pač ne bosta žaliti ogrskih Slovencev njihovega narodnega pogina.

— **Radi razširjenja šole v Rudniku** v dvorazrednico je zavajalo med tamčenjimi kmeti silno razburjenje, katero je župnik znal prav spretno napeljati na svoj mlinski tem, da je vel skriven sumančiti učitelja g. Petriča, kakor da bi bil on krv, da se je šola razširila v dvorazrednico. Kmetje so seveda prav radi poslušali na takšna šepetanja in obrnili ves svoj srč na učitelja Petriča. Ko se je le to nekega dne sešel v neki gostilni z županom Ivanom Babškom in A. Bohom, sta ga tva dva napadla in prav pošteno oprovala in ozmerjala. Župan Babšek je sklenil svoje psovanje z besedami: »Vi delate proti župniku in proti meni, a ne boste ničesar opravili, jaz se Vas ne bojim Vas Šomaštra, per moj duš, če pride pome tudi sto škricev iz Ljubljane. Učitelji Petrič je nato župana in občinskega svetovalca točil radi razširjenja časti. Okrajno sodišče je oba, kakor smo že poročali, spoznalo krivim in ju občudilo na 14 dne, ezirom 8 dni zapora. Oba moža se proti razsodbi pritožila in se je tozadevna vsklicna obravnavna vršila včeraj pred tukajšnjim vsklicnim senatom. Vsklicno sodišče je potrdilo prvotno razsodbo v celem obsegu. Uboga kmata se bosta torej morala pokoriti za greh, v katerega so ju najbrže zapeljali drugi!«

— **Streljanje s amokrossi,** ki je prislo v navado na sveti večer zlasti v ljubljanski okolici, je razvada, ki jo je treba obsojati že z bog teg, ima često zelo slabe posledice. Ta razvada se je zlasti udomačila v Š. Vidu nad Ljubljano, kjer na sveti večer pokajo revolverji, kakor v kaki bitki. Pri tej priliki je pred leti nekdo ustrelil v stanovanje g. nadučitelja Žirovnika. Preiskava je dognala, da ni moglo najti storilcev, da se je res streljal v nadučiteljevo stanovanje. Vkljub temu, da je bilo dokazano, da strel v stanovanje ni bil izmišljen, je v tej zadevi razpravljal obč. svet v svoji modrosti zaklepile, da v šolsko poslopje nikdo ni streljal. Letošnji sveti večer se je

zoper zgodilo nekaj sličnega. Neki dedek je namreč ustrelil z revolverjem akosi okno v spalnico g. nadučitelja Janka Žirovnika. Stocile so orožniki že prijeli in je baje že svoje dejanje priznal. Ali bo zdaj občinski svet zoper zaklenil, da v nadučiteljevo okno nikdo ni streljal?

— **Iz maščevanja je zažgal hišec Ivan Dimnik** posestnik Jakobu Kebre v Podmalniku v ljubljanski okolici, da je zgorela streha, vse seno in nekaj perila. Dimnik je zaprl.

— **Volilni shod v Idriji** je za predstojstvo občinske volilne pripredila minolo nedeljo socijalno demokratična stranka. Shod je bil primeroma dobro obiskan, udeležilo se ga je tudi nekaj pristašev nasprotnih strank. Prvi govornik, ravnatelj obč. konsumnega društva Anton Kristan je na dolgo in široko premleval o liberalnem občinskem gospodarstvu vse to, kar je že tolikokrat pripovedoval na raznih shodih ali v svojem listu »Naprej«, le da je vse še bolj zavil in pristransko prikrojil, deloma pa si je tudi pomagal na lažjo, ker je težko verjeti, da bi iz nevednosti nerescnicu trdil. Ost celega njegovega govora je bila obrnjena proti bivšemu županu Dragotinu Lapajnetu, ki se je moral prav posebno zameriti Kristanu, kajti ta napada in rohni le proti onemu, ki mu je nepriljubljen ali se mu ne da vpreči v njegov teroristični jarem. Govoril pa je tako hujškojode, da se človek nekote divi njegovemu talentu v hujškanju. Z igralsko spretinjo zna resnicu zavijati in dejstva tako zasukavati, da dobi poslušalec docela drugačno sliko. Pod vtipkom takega govorjenja je bilo umljivo, da so se izmed poslušalcev čuli klaci ogorčenja proti liberalnemu gospodarstvu in so zborovalci vpraševali, kam so liberalci devači devalni in slični. Onemu pa, ki so bile razmire količkaj znane, pa se je moral iz dna duše gabiti tako zavijanje resnice in nizkotno sramotjenje moža, kojem pravičen nasprotnec ne more odrekati zasluga za razvoj in napredek mesta Idrije. Za Kristanom je govoril dekan Arko, ki je pravil, da bo ena izmed prvih nalog novega občinskega odbora izposlovanje podprtanjem mestne realke, da pa tega ne bo mogel izvesti liberalni občinski odbor, ker so liberalci ob ustanovitvi baje rekli naučenu ministru, da je idrijska občina dovolj bogata, da vzdržuje mestno realko, in se zategadel ne sme voliti liberalcev v občinski odbor. Obema je odgovarjal tajnik J. Novak, ki je v početku dejal, da so Kristanove obdobjitve hude za liberalno večino v občinskem odboru in bi bile deloma opravljene, če bi bil Kristan natočil uavzgom čistega vina. Kako zelo je pretiraval, navaja da je Kristan trdil, da je občina izplačala stavbniku Treuto 250.000 K in že 40.000 K za realko, dočim se mu je v resnici izplačalo samo prvi 250.000 K. Res, da so težka bremena, ki jih imajo nositi idrijski občani, a tega so v prvi vrsti krivi predniki, ki so puščali Idrijo v vsakem oziru zanemarjeno. Vse, kar je novodobnih koristnih naprav v Idriji, se je izvršilo prav v poslednjem času, tako klavnicia, vodovodni, mestna hiša, realka, ubožnica i. dr. Malone vsa dela je izvršil Dragotin Lapajne in vsak pravilen človek mora pripoznati, da je veliko dobrega storil za Idrijo. Pri teh besedah je nastalo v dvorani toliko vpitje in hrušč, da ni mogel govornik nadaljevati v tem zmislu. Ker je videl, kaka je svoboda govora pri socijalnih demokratih, se je v govoru omejil le na odgovor Kristanu v zadevi neke novice v »Slovenskem Narodu«, v kateri se je stvarno orisal uspeh povišanja obč. dočlane na 75%. Končno je odgovarjal že dekanu Arkttu na njegovo ravno tako zvito kakor najivno agitiranje proti liberalnemu odborniku. Dvomi, da bi se bila deputacija tako bahško izrazila napram naučnem ministru, sicer pa so se tudi razmere tekom let zelo spremenile. Prav tako lahko bodo liberalni odborniki nastopili za podprtjanje realke, ako ne še lažje, ker je znano, kako hlapčevsko nastopajo klerikalci proti vladni. Odgovarjal je Kristan, ki pa, kakor je v njegovi naravi, ni mogel priznati resnice in se prav mesočiv izvijal iz zagate. Končno je v svojem sklepenu govoru še enkrat sramil Dragotina Lapajnetu in ves občinski odbor in pretil obrtnikom, če bi drugače volili, kakor on želi, s bojkotom. Pač mora preklicano slabo stati Kristanova socijalna demokracija, če se more posluševati terorizma, da si utegne pridobiti kakega volilca. Ali je to pred podoba splošne in enake volilne pravice? Kje je tu svobodno politično prepiranje? Sicer pa se Kristan hudo moti, če misli, da se s terorizmom koga pridobi. Ravno nasprotno, svoboden in zaveden človek se bo ponosno obrnil od satrapa, in volil tako, kakor mu veliva njegovo prepiranje. Naveličali smo se Kristanovega pačevanja. Do tu in ne dalje! Spoštujemo tudi prepiranje nasprotnika, če je načelno in pošteno, nikdar pa ne takega, ki izvira iz osebnih smotrov in ki se z vsemi dnem drugemu predaje. Odslej bomo

govorili odločje in brezobzirno, ali pademo ali dospemo do cilja! Srednje poti ne pomenimo, zanjočemo pa binav ščino in neodkritosrčnost! Ne strašimo se boja, ker končno gotovo zmaga pravična stvar, za to pa gremo z vsej siloj v boju.

— **Za »Sokolski dom« v Idriji** so darovali: S. Tavčes Minka 10 st., g. I. Premelj – 36 st., bratje Krčnik Fr. 4 K, Novak J. 3 K, Kerševan J., Podobnik A., Schmeiler A., Šinkovec Ivan in gd. E. Goldhamer po 1 K, brat Sepetavec J. – 80 st., Kavčič Ivan in Kolenc Anton po 70 st., Špet Dragotin, 40 st., Lapajne D. 10 st. Nabrali pa so: s. R. Vidmarjeva 264 K, Troha Fran 230 K in br. Ivan Šinkovec 750 K. Za razglednice se je skupilo 9 K. Skupaj 3660 K. Odbor idrijskega »Sokola« izreka vsem darovalcem kakor nabiralcem najiskrenje zahvalo z željo, naj bi našli mnogo posnemalcev. Na zdar!

— **Novo klerikalno podjetje.** V Šmartnem pri Kranju se snjuje nova hranilnica in posojilnica na katoliški podlagi. Na čelu ji stoji odrtni župnik. Seveda je silno potrebna, kakor bi v Kranju ne bilo nobenega delavnega zavoda!

— **Marodna čitalnica v Postojni** je imela dne 22 decembra t. l. svoj redni občni zbor v društveni sobi. Ker je čitalniški predsednik, gospod deželni poslanec Fran Arko, opravičil zaradi bolezni svojo odstotnost, je otvoril podpredsednik, gosp. c. kr. sodni pristav Milan Dolenc s kratkim pozdravom občni zbor, na kateri je prišlo toliko župnikov, da se je jedva mogel vrstiti. Zato je gospod podpredsednik po vsej pravisi strogo obojal mlacio zanemanje in nebrinost članov do društva. — V novi odbor so voljeni: Predsednikom g. c. kr. sodni pristav Anton Mladič; blagajnikom g. c. kr. finančni tajnik Fran Gerstenmayr; odbornikom gg.: evidenčni geometri Mate Čepenič, trgovec in posestnik Anton Ditrich; c. kr. sodni pristav Milan Dolenc; šolski vedja Ferdinand Juvánek in tiskar Makso Šeber. Takoj po občnem zboru se je konstituiral odbor tako-le: Podpredsednik g. Anton Ditrich, tajnik g. Ferdinand Juvánek, knjižničar g. Mate Čepenič, odbornik pa gg. Milan Dolenc in Makso Šeber.

— **Kaj se vse sliči v cerkvih.** Na Ponikah pri Sežani imajo katoliškega vojščaka, ki silno rogovili proti »Soči« in načemu listu. O nas trdi, da smo pisali, da je imel Kristus Magdaleno spokornico za ljubico, ter da vse, kar se piše o rojstvu Kristovem, so le bajke. Na Ponikah pravijo, da je taj gospod nunc »pokončen«

— **Požar.** 19 t. m. je nastal ogenj na žagi verskega zgradila v Beli občini Dovje in napravil škodo 1400 K. Žiga je bila zavarovana za 2900 K. Verok požara ni znan. — **S skale je padla 64letna košarica Maria Pirc iz Podkraja pri Aržičah.** Padla je tako nesrečno, da je kmalu na to umrla.

— **Tri prste je odrezala žaga.** Matevža Medice v St. Peteru pri Postojni Jereju Česniku iz Radovih vasi. Prepeljali so ga v postojansko bolnico.

— **Ponesrečil** je preteklo sotoček nekje železniški delavec na postaji St. Peter pri premikanju vozov. Kolesa so mu šla čez vrat, da je bil na mestu mrtve.

— **Poskušen samomorduhovnika.** V goriškem kapucinskem samost

enem dejaniu. Povrh bo petje, predavanje: »Moderne zastavac, šaljiva pošta in prosta zabava ter nagovor o polnodi k Novemu letu. Začetek točno ob pol 8. uri srečer.

V pokoj je šel glavni poštni blagajnik v Gradev Karel Sluga.

Divjaki. Ivan Duh, Ivan Polič, Henrik Žerjav in Ivan Žerjav iz Šentlenartskega okraja na Štajerskem so seli divjaki, kadar ga dobe nekoliko v glavo. Tako so na mali Smaren v neki gostilni v Močni zadele razgrajati in razbijati, razbili goštiničarju kosarce, stole, mize in klopi, da so mi napravili škede nad 100 K. Ko so začeli udrihati po oknih in groziti domačim, poskrili so se ti vasi. Vsi štirje rogovileži, ki so vneti privrženi Štajersku, so bili obsojeni ed 8 do 10 mesecov jude.

Prestriženo božično praznovanje. Topničar E. v. e. Trinka v Kotaru si je vzel za Božič osemdnevni dopust, ki ga je menil preživeti v Trstu. V Dubrovniku je pregorovil 17letno šiviljo Marijo Masle, da bi užival z njim skupno božično praznike. Komaj pa je mladi par prispel v Trst, že ju je prijela trda roka pravice. Dekličina mati je namreč naznana orožnikom, da je s hčerjo izginilo več vrednostnih reči, ki jih je želela nazaj kakor tudi svojega otroka. Božična praznika sta mlada človeka preživelva sicer v Trstu, a pod ključem in ločena drug od drugega.

Mednarodna panorama. Potovanje ob gornji Donavi do Pasove ima vse polno idiličnih prememb; to je praveči kalejdoskop: sedaj divje čerje, razburkani valovi z vrtinci, zopet mirna, modrozeleni reka z vinsko trto obsajenimi bregovi, potem razvaline, gradovi in samostani, hična mesta, promet parnikov itd. Posebno lep je grad Wallsee, kamor zahaja naš cesar vsak leto k svoji hčeri Valeriji na božično. Impozantan je samostan Melk z bogato kružnico in s sobami, v katerih je stanoval veliki Napoleon. — Prihodnji teden se razstavi sloveči „Spreewald“.

Panorama-Kosmorama nam kaže ta teden Niagaro po zimi, deželo zlatokopov Alasko, Klondyke itd. Niagarski slapovi so največji na svetu že zaradi velike množine vode kakor tudi zaradi silnega padca, pri katerem se spremeni voda v velikanski bel oblak, ki onemogoča vstop komur priti par kilometrov bližu. Nad vse čaroben pa je pogled na veličastne zamrzljene slapove, vsele česar se jim vsakdo lahko približa. Ravno zaradi slik teh zamrzljih slapov je ta tedenska serija nad vse vredna, da si jo ogledamo, ker nam nudi nekaj povsem nenavadnega in gotovo vsakogar zadovoljji, saj se nam kaže celib 25 slik teh slapov. Poleg tega vidimo mnogo prizorov pripravljanja zlata, orjaško drevo, skozi katero se pelje lahko dvouprežen voz itd. — Prihodnji teden potujemo po Benetkah.

Pod vlak je prišla v nedeljo dopoldno na prelazu v Kolizejskih ulicah 32letna babica Ema Babičeva iz Spodnje Šiške št. 208, katero je stroj vlekel kakih 25 korakov za seboj in jo na rokah, nogah in glavi težko telesno poškodoval. Prepaljali so jo z rešilnim vozom v deželno bolnišnico, kjer je že prvo noč umrla. Zapustila je moža in tri dekle in starosti od 5 do 9 let. Takrat ko je odšel tovorni vlak in je šla ponesrečenka že preko, ji je prišel nasproti vrhniški vlak, kateremu se ni mogla izogniti in tudi strojevodji Brandstätter ni mogel vlaka tako uskljivo ustaviti, da bi se ji ne bilo ničesar pripetilo. Povozen je bil tudi njen pes in se zaradi tega tudi misil, da je stroj prijet najprvo pa, katerga je Babičeva mogoče hotela rešiti, a je potem tudi njo zadelo taka usoda.

Opekel se je. V nedeljo zjutraj je prišel v neki tukajšnji hotel eleganten gospod, si najel sobo in se podpisal: Hans Meyer, Reisender, Graz. Okoli 11. ure je poklical sobarico ter rekjal, da mu je ukrašena obleka, kojo je bil dial pred sobo, da mu jo osnažijo. Ker se v tem hotelu še ni pripetila nobena takšna tavnina, je nastalo med uslužbenici splošno razburjenje. Takej je bil poklican detektiv, ki pa tudi ni mogel drugega dognati, kakor da je vse od pokradencev zadevne potrebne podatke. Meyer je potem zahotel ob hoteličku 100 K za odškodnino, katerih pa ni dobil. Popoldne pa je Meyerja zassčil stražnik, ki je prodajal pri starinarjih ukradeno obleko in ga v svrhu identifikacije stavil k uradu, kjer se je dognal, da ni bil okrazen, marveč je tavnino le fingiral v nadi, da dobi 100 K za praznike, kar mu je pa korenito iz podletelo in mesto, da bi zanje še dalje igral finega gospoda, sedi sedaj v preiskovalnem zaporu c. kr. deželnega sodišča in spremišča čase, ki so bili.

Delavske gibanje. Dne 24. t. m. se je pripeljalo iz Amerike 270 delavec. — Dne 26. t. m. se je odpeljalo iz južnega kolodvora v Ameriko 30 Slovencev in 10 Hrvatov, nazaj pa je prišlo 70 delavec. — V Hruščicu se je odpeljalo 10 Ogrsov, v Inomost pa 25 Hrvatov.

Izbubljeno in najdeno reči. Pestunja Alojzija Jančeva je

Mlad italijanski tet. V noči od 22. na 23. t. m. je bil 24letnemu zidarju Leopoldu Ušaju iz Batuj pri Ajdovščini v spalni sobi v Trnovskih ulicah št. 25 iz telovnika ukrazen bankovce za 100 K. V dotednej sobi so spali še trije Ušajevi tovariši, a ker sta bila dva oškodovančeva prijatelja, je šel glavni sum na Benjamina Della-Mea, roj. leta 1888. v Kanalah pri Racolani, provincija Videm, ki je bil po ovadbi tativne tudi aretovan. Fant se je delal noki pri zasišjanju tako nedolžnega, kakor sv. Alojzij in mislilo se je že, da se ga res dolži po nedolžnem. Vkljub ti navidezni nedolžnosti pa sta bila v nedeljo poverjena dva detektiva, da izvršita pri njem hišno raziskavo, njemu se je pa povedalo, da, ako se ne najde na domu ničesar, bode lahko užival po svoji volji božične praznike. Napotili so se tedaj detektivi, kakor tudi osumljene, ki je šel nekoliko pred imenovanimi, z magistratu po Krakovskem nasipu. Ko so dospeli do nevega mostu čez Gradaščico, si je Italijanček mislil, da se sanj nihče ne briga in vrgel pod ograjo pri Ljubljanci neko majhno cunjico in šel svojim potom mirno dalje. Dobra detektivova oči pa, ki so tudi med zasebnim pogovorom opazovale na vsako osumljenevo kretajo, so to opazile in pobrala ter razvila sta cunjico za flagmatično dočim Italijankom. Nenadoma se zlastno zasmejata, priskočita k Della-Mei ter mu pokažeša še cel bankovce, ki ga je bil v cunji zavitega vrgel prof. Della-Mea je nekoliko zaškripal proti nebuh z roči in z obim in kar sam obrnil ter odšel z detektivoma zopet nazaj v baržon.

Tepež. V torek so fantje klicali na Barju na »korajčec«, kar jih je dovedlo do tepeža, pri katerem so Martina Borštnarja z gnojnimi vilami pobili na tla in ga tako poškodovali, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

Nevaren hotelski tat se je pojavi dne 19. t. m. v Trstu. Prišel je prenočevati v hotel Balkan, kjer so je vpisal: Peter Duras, trgovec v Reke. Ponoči je pa vloml v stanovanje hotelskega voditelja, g. Ivana Köglja, mu utradel slat prstan z brijantom, vreden 360 K, 60 K denarja ter izginil. Navedene je starokoli 30 let, lične vnanosti, ima kratke, plave brke in govori laško v nemškem narečju.

Tajnega „drugarja“ je imel v soboto popolne premogasti hlapec Anton Poščivavšek, ko je po Mestnem trgu prodajal premog. Med tem, ko je Poščivavšek nesel premog v kako bišo, je prišel k vozu delaves Jurij Zupan, vzel vrečo ter jo nesel v drugo hišo. Ko je prišel nataj, je zopet skrivno čakal, da je Poščivavšek odšel, ter ravno tako storil kot preje, a ni imel dolgo sreča, kajti je bil zasečen že pri drugi vreči in odpeljan v zapor.

Tatvine. Hlapcu Štefanu Pirnatu je bil v soboto noči ukraden iz hleva na Sv. Petru cesti št. 74 uknjič v telovnik v skupni vrednosti 8 K. Osumljeno je aretovan. — Vдовici Uršuli Radeščekovi je bila dne 23. t. m. v mestni mlekarji iz Šepa ukrašena črna, usnjata denarnica, v kateri je imela 10 K denarja. — Izkušarju Leopoldini Kunauerjevi je bila dne 23. t. m. na Tržaški cesti št. 1 in odklenjene kleti ukraden 10 K sredna tehtnica. — Služkinji Neži Hribarjevi je bila pri polnočnici v frančiškanski cerkvi iz Šepa ukrašena črna denarnica, v kateri je imela 60 K denarja. — Hlapcu Srečkotu Kožarju je bilo dne 22. t. m. v hiši na cesti v Mestni log št. 11 iz odklenjenega kovčega ukraden 38 K denarja.

Nasilen natakar. Danes ponoči je neki policijski stražnik opozril natakarja Frana Aleksiča na nočni mir. Ta je pa po opominu začel še hujše kričati in ni bilo prejemo, da mu je moral stražnik napovedati aretovanje. To je pa Aleksiča tako razjesnilo, da je pokazal vso moč, nad potom se stražniku zoperstavljal in ga obdeloval s pestjo in le z največjim trudom ga je bilo mogoče ukrotiti.

Nesreča. Dne 23. t. m. je lezel v nekem tukajšnjem hotelu brezposelnik hlapec Karel Garbaj iz Vervao pri Šmarju po lastvi na hlev, kjer je hotel prenočiti. Spodrsnilo mu je pa, ko je bil že kake 3 metre visoko in padel je na tla na hrbet in se tako poškodoval, da so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Delavske gibanje. Dne 24. t. m. se je pripeljalo iz Amerike 270 delavec. — Dne 26. t. m. se je odpeljalo iz južnega kolodvora v Ameriko 30 Slovencev in 10 Hrvatov, nazaj pa je prišlo 70 delavec. — V Hruščicu se je odpeljalo 10 Ogrsov, v Inomost pa 25 Hrvatov.

Izbubljeno in najdeno reči. Pestunja Alojzija Jančeva je

nadla srednjo vsto denarja in jo odala na magistratu. — Rihart Trummer je našel bankovce za 10 K. — Marija Vodopivec je našla še eno usnjato denarniso s malo vsto denarja in nekaj listin. — Pavla Černotova je našla zlato zaprostico, vredno 30 K. Dobila se v Vogelnih ulicah št. 1. — Anton Zupančič je izgubil bankovce za 10 K. — Izgubljena je bila zelena denarnica, v kateri je bilo 60 do 80 K denarja in zlat privesek s sliko, vreden 10 K.

Ljubljanska društvena godba priredi danes srečer v hotelu Ilirija, društveni koncert za Slane. Začetek ob 8. uri. Vstopina za člane pravljica 10 K. — **Sramel-godba** koncertuje danes srečer v Narodni kavarnici. Začetek ob 9. uri. Vstopina pravljica.

Zaklalo se je v mestni klavnici v Ljubljani od 11. do včetega 16. decembra t. l. 80 volov, 3 krave, 3 bikov, 2 konja, 305 prašičev, 134 telet, 46 koštrunov in koslov in 7 košičev, vpeljalo se je pa zaklano živine 9 prašičev, 18 telet, 7 jagnjet in 660 kg mesečno.

Današnji list ima prilogo »Kmetovalca«, glasilo c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko. List je zborno urejen in prizorodljiv.

Slovenoi v Ameriki. — V rudniku je ubilo v Jenny Lindu 20letnega Slovenca Fr. Marna, doma iz Trebrega. V Huntingtonu pa je ubilo Vinc. Vidmarja, doma iz Dobindola pri Toplicah.

* **Najnovejše novice.** — Atentat na kardinala V. Barceloni je naskočil neki anarhist kardinala Casanova, ko se je vračal od polnočnici, z bodalom. Neki menih je sunek odbil, nakar je policija anarhistu zgrabila. V tem trenotku je anarhist izpil steklenico strupa ter umrl.

— Splošni štrajk se je pričel v Sofiji kot protest proti vladnemu zakonu, da mora vse delavstvo pripadati v strokovne zadruge. Štrajkujoči so demonstrirali pred sobranjem.

— Srbsko kraljevo ladjo »Draga« je kupila rumunska vlada za 35.000 K ter jo bo rabila za parobrodne vožnje po Donavi.

— Grofica Montignoso je tudi letos za Božič hotela oditi v Draždane, kar pa so njeni starši s silo preprečili.

— Čudna poroka. Po mnogih zaprekah se je v Budapešti le poročila 80letna bivša igralka narodnega gledališča, Brielle, s 34letnim Kolomanom Rossnayem. Nevesta je imela belo obleko in mirtin venec.

— Pretep dveh poslanec v Poljsko poslanca Kubika in Fijak sta se vozila na božične počitnice v istem kupeju. Ko se je začel vlak premikati, se je Fijak odkril in prekritjal. Ker se mu je vsedel tega Kubik posmeval, je Fijak kot pristni katoličan skočil vanterga in odpeljal. Afera je sedaj pred sodiščem.

* **Cesar Viljem — mohamedan.** Po Maroku hodijo nemški agenti ter razdirajo vesti, da je nemški cesar Viljem II. prestopil v mohamedansko vero. In mohamedani to verujejo, ker je neki nemški konzul res prestopil k mohamedanski veri, a agenti pripovedujejo, da je storil to na cesarjev ukaz.

* **Ameriški dovtip.** A: Kako sem slišal, udi ste kakor vsled šudeča smrti? — B: Res je, zdravnik so hoteli operirati, a ko so zvedeli, da sem sirom, da bi ne mogel plačati stroškov, so me puščili. Vseljeni ljubimec: »Gospodčina Mary, čitat znam misli ter vem, kaj sedaj le mislite.« — Ona: Tako? No, in na kaj še potem tu čakate?«

* **Zapuščina gledališčnega igralca.** V Londonu je umrl nedavno gledališčni igralec Henry Irving. Njegovo zapuščino razprodajajo na javni dražbi. V prvih treh dneh je došlo do 30.000 K. Pri tem ni odločevala prava vrednost, temuč le spomin na igralca. Samo slika, ki predstavlja igralca kot španskega kralja Filipa II., se je prodala za 100.800 K. Sliko sta kupila dva ameriška agenta.

* **Vojško gledališče.** V Woolwichu so otvorili »kraljevo topničarsko gledališče«, ki ga je zgradilo in opremilo vojno ministarstvo. Gledališče je v zvezi z onotom gledališči ter ima name, vezani z zabavami vojake in vojašnico. Prostora je za 1200 oseb. Dvorana se lahko hitro spremeni v plesišče. Vodstvo gledališča imajo v rokah višji častniki. Civilistom je priznalo izjemoma dovoljen.

Izpred sodišča. Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Mladi usmivoči Janez Hudeček, slikarski vajenec; Konrad Černe, šolar; Alfons Jagerman in Anton Gerdan, delavec sin, vse v

Ljubljani, priznavajo, da so trgovcu Goldschigerju iz zaklenjenega zuba vsele šokolade, vanilije, papirje za pismo in rasglešnje v skupni vrednosti kakih 10 K. Hudeček je bil obsojen na 10, Černe na 3 dni strogega zapora, Jagerman in Gerdan sta bila oproščena.

Z začetkom grosil je Florijan Jezeršek, dolavec v Zadobju, svoji svakinji Heleni Jezeršek, od katere ima terjati okoli 200 K. Prosil je Oblaka, da naj gre k svakinji in ji sporoči, naj mu plača znesek 30 K. da boda drug od drugega sprejet. Če bi pa denarja ne dala, se bo enkrat na stolji pri hlevu pogrel. Jezeršek priznava grožnjo, zagovarja se pa, da je imel namen s to grožnjo orisiliti svakinjo, da mu plača dolg. Obsojen je bil na 15 mesecov težke ječe.

Aretacijo je hotel preprečil prisiljenec Spiro Kukovica, ki je delal pri Deghenghijevem stavbi v Ljubljani z drugimi prisiljenec, ter se sprl z nekim voznikom. Začel je tako razgrajati, da sta ga moralna pasnikova od posorišča odvesti v prisilno delavnico. Ker pa ni hotel z lepo iti, poklicela sta stražnika na pomoč. Zagrabili so ga, da bi ga oklenili, a on se je vrgel na tla, brehal z nogami in tolkal z rokami okrog sebe, tako da ga vse trije niso mogli ukrotiti. Obsojen je bil na 6 mesecov težke ječe.

V Ljubljano sta prišli na obisk beratci Uršla Okrošček in St. Ruperta in vlažuga Pavla Kalija iz Drage, akoravno jima je bil vhod v mesto prepovedan. Na Marije Teresije cesti ju je mestni stražnik zretoval. Spočetka sta šli mirno, potem sta pa stekli vsaka na drugo stran. Stražnik je Okrošček kmalu dohitel in jo hotel ukleniti, v tem ji je priskočila tovaršica Kalič v ponod ter se pridružila, da je jo ne bo uklepal. Leteli sta se ga dejansko s tem, da sta ga zgrabili vsaka za eno roko in ga opraskali. Uršla Okrošček je bila obsojen na 12. Pavla Kalija na 11 mesecov težke ječe.

Zana mu je ušla. Čevljarjeva žena Marija Tajč v Novem trgu v Kamniku je učila svojemu možu Antonu s svojimi otroki, ker je mož živjo grdo ravnal. Preselila se je k svojemu svaku v Kamnik, kar je Antona Tajča tako jesilo, da je prišel neko noč pod njeno okno, razobil tam vse šipe in ji zapretil, da bo ubil, da mora ona priti na pokopališče, on pa v starek. Obdoženec, ki vse tudi, je bil obsojen na 6 tednov ječe.

Telefonska in brzovarna poročila. Petrograd 28. decembra. Iz Batuma sejavlja, da je ves Kavkaz v revoluciji in

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurni dun. dne 27. decembra 1905.

Maloščeni papirji.

	Dena	Blage
1. maja renta	99-50	99-70
1. maja renta	99-0	99-70
1. maja renta	99-55	99-75
1. maja renta	117-83	117-50
1. maja renta	95-10	95-30
1. maja renta	118-80	114-—
1. maja renta	99-50	101-—
1. maja renta	100-60	101-60
1. maja renta	100-60	100-—
1. maja renta	100-05	101-25
1. maja renta	99-75	99-95
1. maja renta	99-75	100-05
1. maja renta	100-30	101-30
1. maja renta	108-20	107-20
1. maja renta	100-50	101-50
1. maja renta	99-90	100-—
1. maja renta	100-—	100-50
1. maja renta	96-50	100-50
1. maja renta	100-—	101-—
1. maja renta	99-90	100-—
1. maja renta	99-50	100-—
1. maja renta	313-50	315-50
1. maja renta	100-—	101-—
Basilička srednja	188-75	190-75
Kreditna	289-	291-
Češke	189-	61-
českih	291-	300-
českih	291-	30-
českih	259-	265-
českih	101-	109-
českih	144-	145-
českih	24-25	26-25
českih	475-	485-
českih	79-	84-
českih	92-	99-
českih	62-	68-
českih	51-60	53-50
českih	31-60	33-0
českih	60-	64-
českih	72-	78-
českih	26-	536-
českih	188-75	190-75
českih	289-	291-
českih	189-	61-
českih	291-	300-
českih	291-	30-
českih	259-	265-
českih	101-	109-
českih	144-	145-
českih	24-25	26-25
českih	475-	485-
českih	79-	84-
českih	92-	99-
českih	62-	68-
českih	51-60	53-50
českih	31-60	33-0
českih	60-	64-
českih	72-	78-
českih	26-	536-
českih	188-75	190-75
českih	289-	291-
českih	189-	61-
českih	291-	300-
českih	291-	30-
českih	259-	265-
českih	101-	109-
českih	144-	145-
českih	24-25	26-25
českih	475-	485-
českih	79-	84-
českih	92-	99-
českih	62-	68-
českih	51-60	53-50
českih	31-60	33-0
českih	60-	64-
českih	72-	78-
českih	26-	536-
českih	188-75	190-75
českih	289-	291-
českih	189-	61-
českih	291-	300-
českih	291-	30-
českih	259-	265-
českih	101-	109-
českih	144-	145-
českih	24-25	26-25
českih	475-	485-
českih	79-	84-
českih	92-	99-
českih	62-	68-
českih	51-60	53-50
českih	31-60	33-0
českih	60-	64-
českih	72-	78-
českih	26-	536-
českih	188-75	190-75
českih	289-	291-
českih	189-	61-
českih	291-	300-
českih	291-	30-
českih	259-	265-
českih	101-	109-
českih	144-	145-
českih	24-25	26-25
českih	475-	485-
českih	79-	84-
českih	92-	99-
českih	62-	68-
českih	51-60	53-50
českih	31-60	33-0
českih	60-	64-
českih	72-	78-
českih	26-	536-
českih	188-75	190-75
českih	289-	291-
českih	189-	61-
českih	291-	300-
českih	291-	30-
českih	259-	265-
českih	101-	109-
českih	144-	145-
českih	24-25	26-25
českih	475-	485-
českih	79-	84-
českih	92-	99-
českih	62-	68-
českih	51-60	53-50
českih	31-60	33-0
českih	60-	64-
českih	72-	78-
českih	26-	536-
českih	188-75	190-75
českih	289-	291-
českih	189-	61-
českih	291-	300-
českih	291-	30-
českih	259-	265-
českih	101-	109-
českih	144-	145-
českih	24-25	26-25
českih	475-	485-
českih	79-	84-
českih	92-	99-
českih	62-	68-
českih	51-60	53-50
českih	31-60	33-0
českih	60-	64-
českih	72-	78-
českih	26-	536-
českih	188-75	190-75
českih	289-	291-
českih	189-	61-
českih	291-	300-
českih	291-	30-
českih	259-	265-
českih	101-	109-
českih	144-	145-
českih	24-25	26-25
českih	475-	485-
českih	79-	84-
českih	92-	99-
českih	62-	68-
českih	51-60	53-50
českih	31-60	33-0
českih	60-	64-
českih	72-	78-
českih	26-	536-
českih	188-75	190-75
českih	289-	291-
českih	189-	61-
českih	291-	300-
českih	291-	30-
českih	259-	265-
českih	101-	109-
českih	144-	145-
českih	24-25	26-25
českih	475-	485-
českih	79-	84-
českih	92-	99-
českih	62-	68-
českih	51-60	53-50
českih	31-60	33-0
českih	60-	64-
českih	72-	78-
českih	26-	536-
českih	188-75	190-75
českih	289-	291-
českih	189-	61-
českih	291-	300-
českih	291-	30-
českih	259-	265-
českih	101-	109-
českih	144-	145-
českih	24-25	26-25
českih	475-	485-
českih	79-	84-
českih	92-	99-
českih	62-	68-
českih	51-60	53-50
českih	31-60	33-0
českih	60-	64-
českih	72-	78-
českih	26-	536-
českih	188-75	190-75
českih	289-	291-
českih	189-	61-
českih	291-	300-
českih		

5 kron in več zaslужka na dan!

Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi plestle na naših strojih. — Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ničesar. — Oddaljenost ne škodi nič in blago prodamo mi. Družba pletilnih strojev za domače delavce 3477/28 THOS. H. WHITTICK & Co. Praga, Petrske náměstí 7/156. Trst, Via Campanile 13-156.

Società anonima per la utilizzazione delle farre idrauliche della Dalmazia-Tileste. Delniška glavnica K 8,000.000.

Sedež v Trstu.

Tvornica v Šibeniku.

Primissima Calcium Carbid.

Pri odjemu najmanj 10 kilogramov

po 26 K za 100 kilogramov

4065-2

netto-težo (ne brutto za netto) v zavojih po 50 ali 100 kilogramov, embalaža brezplačno, z vsek postaj avstro-ogrsko monarhije, po povzetju ali če se naprej poslje znesek. Gramuliran Carbid v zrnih po $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$, $\frac{8}{15}$ in $\frac{1}{25}$ m³, 4 K več, t. j. po K 30. —

Špecialni rabat za cele vagone od 10.000 kilogramov dalje.

Opekar

praktičen, energičen in trezen, dobro vajen vsega izdelovanja opeke, zlasti zarezane strešnike

vajen tudi mašinerije, ki govorji slovansko, dobi trajnega dela.

Ponudbe in prošnje na B.-h. rudarsko upravo (Bergverwaltung) v Doljni Tuzli, pošta Kreka v Bosni. 4093-4

Ustanovljeno 1862

Najstarejša tvornica
c. kr. dvorni

Telefon 584.

peči in ognjišč
mašinist

RUDOLF GEBURTH, Dunaj

VII. Kaiserstrasse 71, na voglu Burggasse.

2773-33

Specialni katalogi gratis in franko.

Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč za vsako porabo.

Vse vrete peči tudi s trajnim gorenjem.

Kupi

samo z varstveno znamko „pišč angel“ 3616/14

gramofon

ki so priznano najboljši in tudi vrlo primerni za božična darila.

Aparate od K 45 — naprej tudi na obroke, prodaja

RUDOLF WEBER

urar v Ljubljani na Dunajski cesti 20 nasproti kavarni „Evropa“

Nove slov. plošče za gramofon moški glasovi:

„Naprej zastava Slave“, — „Uboj“, — „Slovenske pesmi“, — „Al' me boš kaj rada imela“, — „Zagorski zvonovi“, — „Kje so moje rožice“.

Tamburante: „Sokolska koračica“, — „Liepa naša domovina“.

Najcenejša in največja domača eksportna tvrdka.

Razpošiljanje švicarskih ur na vse kraje sveta.

3493/25

— Udar in trgovec —

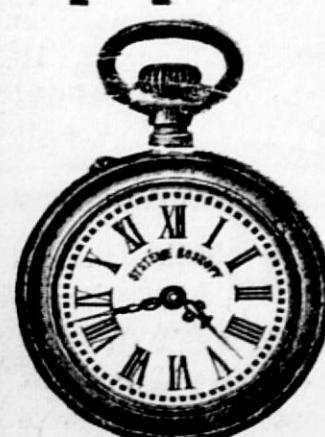
H. SÜTTNER v Kranju

priporoča kot

lepa primerena božična in novoletna darila

ure, verižice, zapestnice, broške, obeske, uhane, tudi z briljanti itd. po tako nizkih cenah v veliki izberi.

Cene nižje kakor povsed.

Švicarske ure najbolj slovečih znamk, ki imajo priznanje po vsem svetu, so po najnižji ceni vedno v zalogi. — Prosim naročite veliki novi cenik, ki se poslje zastonj in poštne prosto.

Jalanda cejlonski čaj

Znamka prve vrste posebne izdatnosti

Naprodaj v zavirkah od 20 h do 2 K v drogerijah in špererijs.

4061-2

GRAND PRIX

Pariská svetová razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsed. 3664-16

Poslano.

Gg. trgovcem in obrtnikom

vljudno naznjam, da imam v zalogi še nekaj tisoč ličnih reklamnih skladnih koledarjev.

Koledar je kot pripravno novoletno darilo jako priljubljen in ker je na njem vtisnjena tudi firma, je to izvrstna vseletna reklama.

Pri naročilu od 25 komadov naprej se vstane firma brezplačno. Cene so izredno nizke in jih na zahtevo rad določljem. 3717-12

— V založbi imam tudi

Veliki stenski koledar

za urade, šole, pisarne itd. po 60 vin.

Velika zaloga božičnih novoletnih razglednic.

Ivan Ronač

trgovina s papirjem

v Ljubljani.

Pravkar izšlo:

Vočnjak Bogumil

Na razsvitu

Ruske študije.

Ta zanimiva knjiga je pisana objektivno, brez enega neutemeljenega slovenskega navdušenja, pa seveda tudi brez sovražne zagrizenosti. Saj jo je napisal Slovenec, Slovan Omilisl in prestudiral naj bi si jo vsak izobražen Slovenec, da si razbiti svoje predstave in nazore o Rusiji in ruskem narodu. Marsikar, kar se sedaj godi na Rusku, mu postane jasno. Nesrečna vojna z Japonci, krvavi domači nemiri, sijajni nedanini uspeh revolucije: za vse to moramo iskat in najti pravih vzrokov činiteljev in ciljev. 23-146

Ukusno opremljena knjiga z izvirno risbo na ovojem listu je izšla v založbi

L. Schwentnerja

v Ljubljani

Cena: broš. 4 K, eleg. vez. 5 K 50 h, po pošti 80 h več.

Pozor pred ponaredbami! Zdolaj stoeča etiketa, beseda Milly in pa znamka solnce so oblastveno varovane.

Ces. Kr. avstrijske

državne železnice

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE jun. kol PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponedi osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glodnica, Franzenfeste, Inomost, Morakovo, Ljubno, den Selzthal v Ausee, Ščedograd, den Klein-Reiffing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten,

— Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Murau, Mautendorf, Franzenfeste, Ljubno, Dunaj, den Selzthal v Ščedograd, Inomost, den Klein-Reiffing v Steyr, v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francovce vare, Prago, Lipko, den Amstetten na Dunaj, — Ob 11. uri 44 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali Glodnica, Ščedrah, Selzthal, Ščedograd, Inomost, Bregenc, Čarich, Ženeva, Pariz, den Amstetten na Dunaj, — Ob 3. uri 58 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Ščedrah, Beljak, Celovec, Franzenfeste, Inomost, Morakovo, Ljubno, Ščedograd, Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francovce vare, Karlove vare, Prago, v Prago direktni voz I. in II. razred, Lipko, na Dunaj den Amstetten, — Ob 10. uri ponodi osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzenfeste, Inomost, Morakovo (Trst-Morakovo direktni voz I. in II. razred), — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Novo mesto, Straže, Toplice, Novo mesto, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istovako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mesani vlaki: Ob 7. ur 28 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popoldne, ob 7. ur 10 m zvèder. — Ob 10. ur 45 m ponodi samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mesani vlaki: Ob 6. ur 49 m zjutraj, ob 10. ur 59 m dopoldne, ob 6. ur 10 m zvèder. Ob 9. ur 55 m ponodi sam ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjevropski čas je za 2 min. pred krajovnim časom v Ljubljani.

za zdrav život je prava hranitev. Te dajejo v obilni meri okusne teste — nine Žnideršič & Valenčiča. *

PRVI POGOJ

za zdrav život je prava hranitev. Te dajejo v obilni meri okusne teste — nine Žnideršič & Valenčiča. *

Objava.

Deželnih odbor razpisuje

mizarska in okovska dela pri razširjalnih stavbah domobranske vojašnice

v proračunjenem znesku 53.200 kron.

Dela se bodo oddala potom javne konkurence in je to zadevne pismene ponudbe predložiti deželnemu odboru do

5. januarja 1906 do 12. ure opoldne

Vsa podrobna, na ponudbo, oddajo in izvršitev del se nanašajoča določila, opise in izkaze o posameznih delih ter načrte si morejo interesenti ogledati med navadnimi uradnimi urami v pisarni stavbnega vodstva na stavbišču (Poljanska cesta), odnosno si jih nabaviti proti povračilu tiskovnih stroškov.

Od deželnega odbora kranjskega

dne 18. decembra 1905.

V nedeljo

dne 31. decembra t. 1.
se bode prodajalo vse blago v moški in ženski konfekciji

za vsako ceno.

„Angleško skladisče oblek“

OROSLAV BERNATOVIC.

Mestni trg št. 5.

4091-2

izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.